

x

الله
البر البر
حمين
بن

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی اردبیل
دانشکده پرستاری مامایی

پایان نامه

دوره کارشناسی ارشد در رشته پرستاری

مراقبت های ویژه

عنوان

بررسی ارتباط حساسیت اخلاقی پرستاران با مراقبت پرستاری فراموش
شده در مراکز آموزشی درمانی شهر اردبیل، ۱۴۰۰

استاد راهنما

دکتر ناصر مظفری

استاد مشاور

دکتر محمد علی محمدی

دکتر سعید مهري

نگارنده

المیرا فولادی

بهمن ۱۴۰۱

کد پایان نامه: ۸۷

تقدیم به :

پدر و مادرم، به پاس قلب‌های بزرگشان که فریادرس است و سرگردانی و ترس در پناهشان به شجاعت می‌گراید و به پاس محبت‌های بی‌دریغشان که هرگز فروکش نمی‌کند و زندگی را مدیون مهر و عطوفت آن‌ها می‌دانم.

تقدیم به همسرم:

به پاس قدردانی از قلبی آکنده از عشق و معرفت که محیطی سرشار از سلامت، امنیت، آرامش و آسایش برای من فراهم آورده است.

تقدیم به دل‌بندانم:

امید بخش‌های جانم ملورین و آنیل

تشکر و قدردانی

سپاس و ستایش مر خدای را جل و جلاله که آثار قدرت او بر چهره روز روشن، تابان است و انوار حکمت او در دل شب تار، درفشان. آفریدگاری که خویشتن را به ما شناساند و درهای علم را بر ما گشود و عمری و فرصتی عطا فرمود تا بنده ضعیف خویش را در طریق علم و معرفت بیازمایم.

از استاد فرهیخته و شایسته؛ جناب آقای دکتر ناصر مظفری که در کمال سعه صدر، با حسن خلق و فروتنی، از هیچ کمکی در این عرصه بر من دریغ ننمودند و همواره راهنما و راه گشای اینجانب در تکمیل این پایان نامه بودند.

از استادان گرامی، جناب آقای دکتر محمد علی محمدی و جناب آقای دکتر سعید مهري که زحمت مشاوره این پایان نامه را داشتند و بدون مساعدت آن ها، این رساله به نتیجه مطلوب نمی رسید.

سپاس فراوان از کلیه اساتید محترم دانشکده پرستاری و مامایی اردبیل که در کسب علم و دانش برای بنده زحمت فراوانی را متقبل شدند.

چکیده

زمینه و هدف: مراقبت از مهمترین متاپارادایم های پرستاری است که تحت تاثیر خصوصیت فردی، اخلاقی، انسانی، مالی و ارتباطی قرار می گیرد. برای انجام مراقبت استاندارد، داشتن اخلاق حرفه ای و پیش بینی عوامل موثر بر مراقبت پرستاری ضروری است. لذا این مطالعه با هدف تعیین حساسیت اخلاقی پرستاران و ارتباط آن با مراقبت های پرستاری فراموش شده در مراکز آموزشی درمانی شهر اردبیل انجام شد.

روش بررسی: مطالعه حاضر یک پژوهش توصیفی-همبستگی بود. جامعه پژوهش شامل پرستاران مراکز آموزشی درمانی شهر اردبیل بود. تعداد نمونه ها با استفاده از فرمول کوکران و ۱۵ درصد ریزش ۳۴۵ نفر محاسبه و به روش نمونه گیری سهمیه ای و از روی برنامه بخش به شکل تصادفی انتخاب گردید. جهت گردآوری داده ها از پرسشنامه حساسیت اخلاقی لوتزن، پرسشنامه مراقبت های فراموش شده کالیش و ویلیامز و پرسشنامه عوامل مرتبط با مراقبت های پرستاری فراموش شده بلکمن و همکاران استفاده گردید. داده ها با استفاده از روش های آمار توصیفی (فراوانی، درصد، میانگین و انحراف معیار) و آمار استنباطی (پیرسون، آنوا و رگرسیون) در نرم افزار SPSS نسخه ۲۳ مورد تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: براساس نتایج، پرستاران دارای سطح متوسطی از حساسیت اخلاقی ($70/75 \pm 10/83$) بودند. میانگین کل و انحراف معیار مراقبت های پرستاری فراموش شده ($33/93 \pm 10/35$) بدست آمد که پایین تر از حد متوسط پرسشنامه بود. بیشترین میانگین مرتبط با مراقبت پرستاری فراموش شده مربوط به گزاره ی «نظارت بر آماده کردن غذا برای بیماری که خودش می تواند غذا بخورد» با میانگین $1/97$ و گزاره ی «انجام مراقبت های دهان» با میانگین $1/92$ بود. مولفه های حساسیت اخلاقی پرستاران و عوامل مرتبط ۴۰ درصد مراقبت پرستاری فراموش شده را تبیین و پیش بینی می کنند. بین حساسیت اخلاقی و مراقبت های فراموش شده ارتباط معنی دار معکوس وجود داشت.

نتیجه گیری: شناسایی عوامل موثر بر مراقبت در کاهش مراقبت فراموش شده بسیار مهم می باشد. ابعاد حساسیت اخلاقی از قبیل احترام به استقلال مددجو، دانش حرفه ای، تجربه مشکلات و کشمکش های اخلاقی، صداقت و خیر خواهی و همچنین عوامل مرتبطی از قبیل منابع انسانی، مالی و ارتباطات، با مراقبت فراموش شده پرستاران ارتباط دارند. افزایش بارکاری و شغل دوم، مراقبت فراموش شده را بیشتر می کند لذا پیشنهاد می شود با تامین مالی و تعریف حقوق و قوانین مناسب زمینه لازم برای پیشگیری از شغل دوم و اضافه کاری پرستاران را فراهم نمود، همچنین بستر و روش های مناسب جهت افزایش حساسیت اخلاقی در میان پرستاران در اولویت برنامه ریزی کیفیت مراقبت و آموزش پرستاری قرار گیرد.

واژه های کلیدی: حساسیت اخلاقی، مراقبت پرستاری فراموش شده، عوامل مرتبط با مراقبت پرستاری فراموش شده، اخلاق حرفه ای

فهرست مطالب

شماره صفحه

عنوان

فصل اول: طرح تحقیق

- ۱-۱ معرفی و کلیات تحقیق..... ۲
- ۲-۱ بیان مسئله و ضرورت انجام تحقیق..... ۳
- ۳-۱ اهداف..... ۱۰
- ۱-۳-۱ هدف کلی..... ۱۰
- ۲-۳-۱ اهداف اختصاصی..... ۱۰
- ۳-۳-۱ هدف فرعی..... ۱۰
- ۴-۳-۱ هدف کاربردی..... ۱۱
- ۴-۱ فرضیات یا سوالات پژوهش..... ۱۲

فصل دوم: پیشینه تحقیق

- ۱-۲ مقدمه..... ۱۷
- ۲-۲ چهارچوب پنداشتی..... ۱۷
- ۱-۲-۲ تعریف اخلاق..... ۱۷
- ۳-۲ دسته بندی براساس عامل تحول اخلاقی..... ۱۹
- ۱-۳-۲ نظریه های بیرونی / محیطی..... ۱۹
- ۲-۳-۲ نظریه های درونی..... ۲۰

- ۲۰-۳-۳ نظریه های تعاملی.....
- ۲۲-۴-۲ اخلاق و پرستاری.....
- ۲۳-۵-۲ حساسیت اخلاقی.....
- ۲۷-۶-۲ مراقبت فراموش شده.....
- ۳۰-۷-۲ ابعاد مراقبت.....
- ۳۱-۸-۲ پیامدهای مراقبت.....
- ۳۱-۹-۲ ارتباط بین حساسیت اخلاقی با مراقبت فراموش شده.....
- ۳۳-۱۰-۲ مروری بر مطالعات.....
- ۳۳-۱-۱۰-۲ پیشینه داخلی:.....
- ۳۷-۲-۱۰-۲ پیشینه خارجی:.....

فصل سوم: شیوه اجرای تحقیق

- ۴۰-۱-۳ مقدمه:.....
- ۴۱-۲-۳ نوع مطالعه:.....
- ۴۱-۱-۲-۳ روش مطالعه یا پژوهش:.....
- ۴۱-۲-۳ جمعیت و نمونه مطالعه:.....
- ۴۲-۳-۲ محیط مطالعه:.....
- ۴۲-۴-۲ معیارهای ورود نمونه ها به مطالعه:.....
- ۴۳-۵-۲-۳ معیارهای خروج نمونه ها از مطالعه:.....
- ۴۳-۳-۳ روش گرد آوری اطلاعات:.....
- ۴۵-۴-۳ روش اجرای مطالعه:.....
- ۴۶-۵-۳ روش تجزیه و تحلیل داده ها:.....

۳-۶ ملاحظات اخلاقی:..... ۴۶

فصل چهارم: یافته های پژوهش

۴-۱ مقدمه..... ۴۸

۴-۲ تحلیل مشخصات فردی و اجتماعی شرکت کنندگان در پژوهش..... ۴۸

۴-۳ تحلیل اهداف پژوهش ۵۱

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۵-۱ مقدمه:..... ۷۳

۵-۲ بحث و بررسی یافته ها..... ۷۳

۵-۳ نتیجه گیری:..... ۸۵

۵-۴ کاربرد یافته ها:..... ۸۶

۵-۵ پیشنهادات تحقیق:..... ۸۸

۵-۶ محدودیت ها:..... ۸۸

منابع و ماخذ:..... ۹۰

پیوست ها و ضمائم:..... ۹۹

چکیده..... ۱۰۹

فهرست جداول

- جدول ۴-۱: توزیع فراوانی مشخصات فردی اجتماعی پرستاران شرکت کننده در پژوهش.....۴۹
- جدول ۴-۲: میانگین و انحراف معیار سن، سابقه کار و میزان ساعت اضافه کاری ماهانه پرستاران مراکز آموزشی درمانی اردبیل در سال ۱۴۰۰.....۵۱
- جدول ۴-۳: میانگین و انحراف معیار سوالات پرسشنامه حساسیت اخلاقی پرستاران شرکت کننده در پژوهش.....۵۱
- جدول ۴-۴: میانگین و انحراف معیار ابعاد و کل حساسیت اخلاقی پرستاران مراکز آموزشی درمانی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۰.....۵۴
- جدول ۴-۵: توزیع فراوانی و میانگین حساسیت اخلاقی پرستاران مراکز آموزشی درمانی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۰.....۵۵
- جدول ۴-۶: توزیع فراوانی پاسخگویی به سؤالات مراقبت های پرستاری فراموش شده پرستاران شرکت کننده در پژوهش.....۵۶
- جدول ۴-۷: میزان همبستگی حساسیت اخلاقی پرستاران با مراقبت های پرستاری فراموش شده در بین پرستاران شرکت کننده در پژوهش.....۵۸
- جدول ۴-۸: پیش بینی مراقبت های فراموش شده و عوامل مرتبط با مراقبت فراموش شده از روی حساسیت اخلاقی ۵۹
- جدول ۴-۹: ارتباط حساسیت اخلاقی با مشخصات فردی و اجتماعی پرستاران شرکت کننده در پژوهش.....۶۱
- جدول ۴-۱۰: ارتباط حساسیت اخلاقی با متغیرهای سن، سابقه کار و اضافه کار در ماه پرستاران شرکت کننده در پژوهش.....۶۴

- جدول ۴-۱۱: ارتباط مراقبت های پرستاری فراموش شده با مشخصات فردی و اجتماعی پرستاران شرکت کننده در پژوهش.....۶۵
- جدول ۴-۱۲: ارتباط مراقبت های پرستاری فراموش شده با متغیرهای سن، سابقه کار و اضافه کار در ماه پرستاران شرکت کننده در پژوهش.....۶۸
- جدول ۴-۱۳: میانگین و انحراف معیار عوامل مرتبط با مراقبت های فراموش شده از دیدگاه پرستاران مراکز آموزشی درمانی شهر اردبیل.....۶۹
- جدول ۴-۱۴: میانگین و انحراف معیار ابعاد و کل عوامل مرتبط با مراقبت فراموش شده در مراکز آموزشی درمانی شهر اردبیل سال ۱۴۰۰.....۷۱